

PATENTNI SPIS BR. 1513.

Dr. Conrad Claessen, Berlin.

Postupak za zgotavljanje elastičnih masa, koje ne propuštaju vodu iz nitroceluloze.

I dopunski patent uz osnovni patent Broj 1512.

Prijava od 10. maja 1921.

Važi od 1. februara 1923.

Najduže vreme trajanja do 31. januara 1938.

Pravo prvenstva od 3. septembra 1919. (Nemačka).

U patentu broj 1512 upozorilo se na to, da se lahka gorivost nitroceluloze može jako umanjiti ne samo većom količinom neisparljivih, želatinirajućih tekućina, već prije svega velikom količinom srestava za otežavanje kao s kredom, željeznim oksidom, drvnim i tresetnim brašnom i t. d. i na taj se je način omogućila uporaba dobivenih masa za tehničke predmete.

Sada se je ustanovilo, da u mnogim slučajevima snižavanje gorivosti takovih masa još uvijek ne zadovoljava potpuno, kao n. pr. pri uporabi takovih masa kao veziva za pogonske kajiše (transmisije) po načinu balata-kajiša, koje se, kako je poznato, pri upotrebi brzim tjeranjem ugrije i proizvadjja znatne indukcione iskre. Pri tom se mora osebujna upaljivost nitroceluloze potpuno odstraniti. To sada potpuno uspijeva uporabom n. pr. trikresilestra fosforne kiseline, koji je već poznat iz jednog patentnog spisa za proizvodnju celuloidnih masa.

Istodobno zadobiva pomoću takovih rastvorinih srestava površina mase upravo neočekivano dobru prihvatnu površinu na ploči od kajiša i to takvu, kakva se do sada nije mogla postići pomoću sločnog pogonskog remenja. Znatno povišena adhezija površine takvih pogonskih kajiša, omogućuje bitno visoko iscrpljenje prenosa sile, a time se i stvaranje

iskra kao i trošenje znatno smanjuje. Priljepna i adheziona masa n. pr. za pogonske kajiše i t. d. mora imati takvu sadržinu, da se pri zgotavljanju iste čvrsto utisne u pore tkiva odnosno petljice i na taj način pojedine strukture tkiva sjedinjuje u čvrstu, elastičnu cjelinu. Kao primer svrsishodnog sastava mase navadje se:

20 —	25% nitroceluloze
28 —	35% triortokresilestra fosforne kiseline
15 —	20% krede, kremenca ili sl.
2 —	5% engleskog crvenila
35 —	15% finosmljevenog drvenog brašna
100 —	100

Sama proizvodnja pogonskih kajiša uslijeduje nabiranjem prikladnoga tkiva i međusobnim sljublivanjem gotovih obložnih masa gornjeg ili sličnog sastava, a na to se pri temperaturi od 90—140° C. sastavni dijelovi u prikladnim metalnim formama skuca pritisku u tijeskom ili valjcima.

Već prema uporabnoj svrsi može se žilava, masa koja ne propušta vodu upotrijebiti i bez tkiva, n. pr. za izolacione svrhe, u obliku cijevi, prstenja, kapica i t. d., što se postizava pomoću tijeska pri višim temperaturama.

Uporaba tekućih, pri običnoj temperaturi ne-

isparljivih, nitrocelulozu otapljajućih spojeva, fosforne i difosforne kiseline i njihovih halogenih supstitucionih produkata nije samo izvršne rezultate pokazala pri pogonskim kajišima i sličnim brzo gibljivim predmetima — već takodje i pri linoleumskim i voštanoplatnenim prevlakama, jer se time ne samo u najpotpunijoj mjeri zadovoljava vatrosigurnosnim propisima, već takodje ovakve prevlake bolje mogu služiti za izolacione svrhe. Ovakove tvari deluju podjednako na bakterije

smrtonosno i time očitovahu u kućanstvu i u bolesničkim sobama osobitu prednost spram drugih, poznatih rastvornih sredstava.

Patentni zahtev:

Postupak za zgotovljavanje elastičnih, gipkih masa od nitroceluloze, naznačen time, što se ovdje upotrebljavaju rastvori nitroceluloze u neisparljivim tekućim triaryl-esterima fosforne ili difosforne kiseline.

Dr. Conrad Classen, Berlin.

Postupak za zgotovljavanje elastičnih masa, koje ne propuštaju vodu iz nitroceluloze.

I dopunski patent uz osnovni patent Broj 1512.

Važi od 1. februara 1931.

Prijava od 10. maja 1931.

Najduže vreme trajanja do 31. januara 1938.

Pravo pivrenstva od 3. septembra 1919. (Nemačka).

Iskusi kao i traženja znatno smanjuje. Prije nego što se izvede masa n. pr. za pogonske kajiše i adhezioni materijali, treba izvesti ispitivanja, da se pri zgotovljavanju ne čvrsto ulane u pore kave odnose pojilice i na taj način pojedine sitne, lute kive sjedinjuju u čvrstu, elastičnu masu. Kao primer svakiobnog sastava mase navode se:

30 —	35% nitroceluloze
38 —	35% triaril-esterne fosforne kiseline
15 —	20% kade, kremenca ili sl.
2 —	5% engleskog crvenila
35 —	15% linoleum-veznog sredstva

100 — 100

Šema proizvodnje pogonskih kajiša uz pomoć aparata za izradu kajiša i metalnih predmeta. U slučaju izradu kajiša i metalnih predmeta, a na to se odnosi, treba izvesti ispitivanja, da se pri zgotovljavanju ne čvrsto ulane u pore kave odnose pojilice i na taj način pojedine sitne, lute kive sjedinjuju u čvrstu, elastičnu masu. Kao primer svakiobnog sastava mase navode se:

Već prema upotrebi svaki može se izvesti masa koja ne propušta vodu upotrebom i bez kave, n. pr. za izolacione svrhe, n. pr. liku čvrsti materijali, kajiše i t. d. što se po- izvede pomoću lještaka pri visim tempera- turama.

Upotreba tekućih, pri običnoj temperaturi ne-

U patentu broj 1512 upozorilo se na to, da se laka gotoviti nitroceluloze može, i to u manjoj ili većoj količini, ne- isparljivih, elastičnih tekućina, već prije svega velikom količinom sredstva za otapa- vanje kao s kadmom, željeznim oksidom, da- nim i trisestim prirodnim i t. d. i na taj se način omogućila upotreba dobivenih masa za elastične predmete.

Štada se je ustanovilo, da u mnogim slu- čajevima smišljanje gotoviti takovih masa još uvijek ne zadovoljava potpuno, kao n. pr. pri upotrebi takovih masa kao veziva za po- gonske kajiše (transmisijske) po načinu daleko- kajiša, koje se, kako je poznato, pri upotrebi pričinju lizanjem ugnje i proizvodnje znatne indukcione iskre. Pri tom se mora osposobiti upotrebu nitroceluloze potpuno ostaviti. To sada potpuno uspijeva upotrebom n. pr. tri- aril-esterne fosforne kiseline, koji je već po- znat iz jednog patentnog spisa za proizvodnju celulozidnih masa.

Istodobno zadovolja pomoću takovih rastvo- rihi sredstva površina mase upravo neočeki- vano dobri prihvatanje površinu na ploči od kajiša i to takvu, kakva se do sada nije mogla postići pomoću sličnog pogonskog remena. Znatno površina adhezijske površine kajiša po- gonskih kajiša, omogućuje bitno visoku iac- tivnu prianosa sile, a time se i stvaranje